

Inhoudsopgave

1. Inleiding
 - 1.1 Voorgeschiedenis
 - 1.2 Wat behelst het beleidsplan ?
 - 1.3 Algemene uitgangspunten en doelstellingen
 - 1.4 Samenwerking met buurgemeenten.
 - 1.5 Reeds bestaande beleidsnotities en instrumenten

 2. Het Wmo-speelveld
 - 2.1 De (geclusterde) prestatievelden
 - 2.2 Wat valt er onder het Wmo-plan ?
 - 2.3 Wie zijn de spelers op het lokale Wmo-veld ?

 3. Algemeen subsidiebeleid
 - 3.1 Context
 - 3.2 Doelstelling
 - 3.3 Activiteiten en planning

 4. Het Wmo-loket
 - 4.1 Context
 - 4.2 Doelstelling
 - 4.3 Activiteiten en planning

 5. Dorp- en buurtbeleid
 - 5.1 Context
 - 5.2 Doelstelling
 - 5.3 Activiteiten en planning

 6. Jeugdbeleid
 - 6.1 Context
 - 6.2 Doelstelling
 - 6.3 Activiteiten en planning

 7. Beleid voor kwetsbare burgers
 - 7.0 Context algemeen
 - 7.1 Ouderen- en gehandicaptenbeleid
 - 7.2 Individuele zorgvoorzieningen
 - 7.3 Mantelzorg
 - 7.4 Wonen en zorg

 8. Maatschappelijke opvang en huiselijk geweld

 9. Burgerparticipatie
 - 9.1 Context
 - 9.2 Doelstelling
 - 9.3 Activiteiten en planning

 10. Evaluatie, monitoring en voorbereiding nieuwe planperiode

 11. Financiën
-

1. Inleiding

1.1 Voorgeschiedenis

De Wet Maatschappelijke Ondersteuning (Wmo) is op 14 februari 2006 in de tweede kamer, en op 27 juni 2006 in de eerste kamer aangenomen. Deze nieuwe wet geeft gemeenten een kaderstellende taak en een regierol op het gebied van maatschappelijke ondersteuning. Al ruim voor het vaststellen van de wet is de gemeente Bunnik begonnen zich voor te bereiden. Dat heeft o.m. geleid tot de Kadernota 'Heel Bunnik doet mee' die in september 2006 door de gemeenteraad is vastgesteld en het daarop gebaseerde Programmaplan invoering Wmo.

Per 1-1-2007 is de nieuwe wet in werking getreden. Op grond van wettelijke verplichtingen en lokale bestuurlijke prioriteiten is ook in Bunnik de wet geïmplementeerd. Er zijn contracten afgesloten met aanbieders op het gebied van huishoudelijke hulp en hulpmiddelen; de noodzakelijke verordeningen, besluiten en beleidsregels zijn vastgesteld; een Wmo-loket is ingericht; een Beraad is in het leven geroepen; beleid op het gebied van mantelzorgondersteuning is ontwikkeld; een nieuwe subsidieverordening is (in concept) opgesteld etc.

1.2 Wat behelst dit beleidsplan ?

De Wmo heeft ingrijpende veranderingen tot gevolg en werkt door op veel gebieden. Veel vraagstukken zijn nog niet uitgekristalliseerd. Veel lokaal beleid moet opnieuw worden geformuleerd of aan de nieuwe situatie worden aangepast. In het kader van de 'regierol' van de gemeente, schrijft de Wmo voor dat gemeenten beleid formuleren op negen 'prestatievelden' (zie par. 2.1). Dit beleid moet telkens voor de duur van vier jaar worden vastgelegd in een of meerdere plannen die door de raad worden vastgesteld. Op grond van de wet moet het eerste meerjaren beleidsplan in 2007 door de gemeenteraad worden vastgesteld.

Dit plan is een vertaling van visie en doelstellingen (zoals verwoord in o.m. de kadernota en het collegeprogram) naar beleidsmaatregelen. Het plan geeft richting aan het lokaal te voeren beleid in de periode 2008-2011 en is bedoeld als houvast voor inwoners, cliënten, samenwerkingspartners en de lokale overheid. Het plan is agendastellend, geeft prioriteiten aan en zet dingen uit in de tijd. Uiteindelijk gaat het om concrete activiteiten en maatregelen. Wat zijn de bunnikse ambities ? Welke beleidsdoelen worden gesteld ? Wat gebeurt er de komende vier jaar om die doelen en ambities te halen? Welke middelen zet Bunnik in en hoe zorgen wij dat de juiste partijen belast worden met de uitvoering? Op diverse plekken in dit beleidsplan wordt korthedshalve volstaan met verwijzing naar onderliggende, specifiekere beleidsstukken (bijv. de nota 'Mantelzorg onze zorg' of de Verordening 'Wmo-beraad gemeente Bunnik').

Dit beleidsplan is gebaseerd op de wettelijke situatie zoals die in 2007 is. Het kabinet heeft voorlopig rust op het terrein van Awbz en Wmo afgekondigd. Het mag evenwel niet uitgesloten worden geacht dat een aantal losse einden toch om nadere wettelijke maatregelen zal vragen. Denk bijvoorbeeld aan de functie van Ondersteunende Begeleiding. Deze functie heeft inhoudelijk een logische samenhang met bijv. Wmo-cliëntondersteuning en huishoudelijke hulp. Dit kan leiden tot verschuivingen binnen de Awbz en Wmo, wat reden kan zijn voor wetswijzigingen. Het spreekt vanzelf dat in dit beleidsplan met dergelijke mogelijke toekomstige ontwikkelingen geen rekening kan worden gehouden. Ook anderszins zijn tussentijdse aanpassingen van het beleidsplan mogelijk. Om voor de hand liggende redenen ligt de nadruk van de concreet voorziene activiteiten in dit plan daarom vooralsnog op de eerste twee jaar; mede aan de hand van periodieke monitoring en verantwoording (zie par. 10) zal gaandeweg de planperiode nader zicht ontstaan op de voor 2010-2011 te verrichten activiteiten.

Een conceptversie van het plan is besproken in de Wmo-klankbordgroep (voorloper van het Wmo-beraad) op 18 september 2007. Het plan heeft van 24 oktober t/m 9 november ter inzage gelegen. En op 19 november heeft het recentelijk geïnstalleerde Wmo-beraad schriftelijk advies uitgebracht. De binnengekomen reacties en adviezen hebben op onderdelen geleid tot aanpassing van de tekst. Het college heeft een schriftelijke reactie gegeven op het advies van het Wmo-beraad en daarin puntsgewijs en gemotiveerd aangegeven welke adviezen tot aanpassingen van deze beleidsnota hebben geleid en welke niet.

1.3 Algemene uitgangspunten en doelstellingen

De belangrijkste algemene uitgangspunten die ten grondslag liggen aan dit plan zijn:

- Bevorderen maatschappelijke participatie en zelfredzaamheid van burgers

- Stimuleren van sociale samenhang
- Rol gemeente: regisserend en faciliterend
- Integraal beleid
- Betrekken van inwoners bij beleid en uitvoering
- Samenwerking met maatschappelijke partijen waar mogelijk
- Bovenlokale samenwerking waar nodig
- Effectief en efficiënt (budgettair neutraal) Eenvoudig en snel regelen wat eenvoudig en snel kan.
- Meerjarige invulling en uitwerking
- Niet alles hoeft nieuw en anders

In de verschillende hoofdstukken van dit plan wordt een overzicht gegeven van het te voeren gemeentelijke beleid op het gebied van de onderscheiden (geclusterde) prestatievelden. Elk van die hoofdstukken bevat één of meerdere doelstellingen die zijn toegespitst op het desbetreffende onderwerp. Gezamenlijk vormen deze doelstellingen de 'visie' van de gemeente ten aanzien van de maatschappelijke ondersteuning de komende vier jaar. Alle doelstellingen zijn afgeleid van de volgende centrale, algemene doelstelling van het Wmo-beleid in Bunnik voor de komende jaren:

Het bewerkstelligen van een gezonde, sociale en leefbare gemeente waarin het goed toeven is, ook voor kwetsbare groepen.

De aldus geformuleerde doelstelling sluit aan op zowel de Kadernota Wmo als op het coalitie- en collegeprogramma.

Van deze algemene doelstelling worden in deze nota per onderwerpgebied specifiekere doelstellingen afgeleid. Getracht is die doelstellingen zoveel mogelijk te formuleren in termen van specifieke, meetbare resultaten en effecten. Gezien de aard van de materie blijkt dat echter niet altijd even goed mogelijk. Veelomvattende en moeilijk grijpbare begrippen als welzijn, leefbaarheid, sociale samenhang en ontplooiing dragen inherent vage en algemene kanten in zich. Beleidsactiviteiten die zich richten op bevorderen, verbeteren, stimuleren of faciliteren op die terreinen laten zich niet makkelijk vertalen in zinvolle, eenduidige en objectief vaststelbare (kwantitatieve) doelen. Vandaar dat noodgedwongen toevlucht is gezocht in termen als 'zoveel mogelijk', 'optimaal', 'verbeteren' e.d. Hierbij moet worden bedacht, dat het dikwijls gaat om voorwaardenschepend beleid, gericht op externe maatschappelijke effecten. Het uiteindelijke resultaat is dan afhankelijk van een ingewikkeld samenspel van factoren, waarvan het gemeentelijke beleid er slechts één is. Bovendien vergen duurzame en structurele verbeteringen tijd – een periode van enkele jaren kan dan te kort zijn om veranderingen zichtbaar te maken.

Bij de uitvoering en evaluatie van dit beleidsplan worden de komende jaren ervaringen en voortschrijdende inzichten opgedaan op grond waarvan de doelstellingen in een volgende planperiode specifiek en beter meetbaar geformuleerd kunnen worden. Dit is te vertalen in een (meta)doelstelling van dit beleidsplan voor de komende jaren: *het ontwikkelen van bestuurlijke kengetallen waar het gaat om beleid maatschappelijke ondersteuning*.

1.4 Samenwerking met buurgemeenten

Bunnik werkt op een aantal terreinen samen met de gemeenten Zeist, Wijk bij Duurstede, Utrechtse Heuvelrug en De Bilt. Die samenwerking geldt deels ook de Wmo. Zo is bijvoorbeeld samengewerkt bij de aanbesteding van de huishoudelijke hulp en de hulpmiddelen. Gezien de maat van Bunnik kan het heel nuttig zijn gebruik te maken van de aanwezige expertise en ervaringen in buurgemeenten. Daar waar dat meerwaarde biedt, zal deze samenwerking gecontinueerd en zonodig geïntensiveerd worden. Een efficiënte overleg- en afstemmingsstructuur met buurgemeenten is daarbij onontbeerlijk. Daar waar dat de komende jaren aan de orde is, wordt dat in de desbetreffende delen van het beleidsplan beschreven.

1.5 Reeds bestaande instrumenten en beleidsnotities

Onder par. 1.3 is als één van de uitgangspunten genoemd dat niet alles nieuw en anders hoeft. Om dit te illustreren treft u hieronder een (niet uitputtend) schema aan van reeds bestaande instrumenten en beleidsnota's op de beleidsterreinen waar dit plan over gaat. Bij de in de planperiode te ontplooiën activiteiten zal het voor een deel gaan om actualisering en nadere uitwerking van deze stukken en instrumenten en het waar mogelijk leggen van dwarsverbanden tussen verschillende beleidsvelden.

Reeds bestaande beleidsnotities	Dateert van
Nota accent op leeftijd	2004
Nota Bunnik van 0 tot 13...goed opgevangen	2002
Nota Volksgezondheid	2004
Nota Heroriëntatie inventarisatie jeugdbeleid	1998
Nota Jeugd- en jongerenwerk: het millennium voorbij	1999
Subsidieverordening Welzijn	2000
Beleidskader Welzijn	1999
Actualisatie nota ouderenbeleid	2003
Kadernota Wmo 'Heel Bunnik doet mee'	2006
Algemene subsidieverordening (nog niet formeel vastgesteld)	2007
Verordening Wmo-beraad	2007
Beleidsplan burgerparticipatie	2007

Reeds bestaande instrumenten	Dateert van
Op Wmo aangepaste programmabegroting	2007
Contract met zorgaanbieders op gebied van hulpmiddelen	vóór Wmo
Contracten met zorgaanbieders op gebied van huishoudelijke hulp	2007
Contracten met welzijnsaanbieders	vóór Wmo
Subsidiëring van lokale zorg/welzijnsinstellingen	vóór Wmo
Indiceringscontract met CIZ	2007

2. Het Wmo-speelveld

2.1 De (geclusterde) prestatievelden

De Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) is een participatiewet. Een wet gericht op het meedoen van alle inwoners in de lokale samenleving en een wet die uitgaat van de zelfredzaamheid van mensen. In de wet worden daarvoor negen prestatievelden benoemd waarop de gemeente actie moet ondernemen.

Wmo prestatievelden

1. Het bevorderen van de sociale samenhang in en leefbaarheid van dorpen, wijken en buurten
2. op preventie gerichte ondersteuning van jeugdigen met problemen met opgroeien en van ouders met problemen met opvoeden
3. het geven van informatie, advies en cliëntondersteuning
4. het ondersteunen van mantelzorgers en vrijwilligers
5. het bevorderen van de deelname aan het maatschappelijke verkeer en van het zelfstandig functioneren van mensen met een beperking of een chronisch psychisch probleem en van mensen met een psychosociaal probleem
6. het verlenen van voorzieningen aan mensen met een beperking of een chronisch psychisch probleem en aan mensen met een psychosociaal probleem ten behoeve van het behoud van hun zelfstandig functioneren of hun deelname aan het maatschappelijke verkeer
7. het bieden van maatschappelijke opvang, waaronder vrouwenopvang
8. het bevorderen van openbare geestelijke gezondheidszorg, met uitzondering van het bieden van psychosociale hulp bij rampen
9. het bevorderen van verslavingsbeleid

In Bunnik is in 2006 besloten tot een clustering van de prestatievelden in 4 domeinen:

- Dorp- en buurtbeleid (prestatieveld 1)
- Jeugdbeleid (prestatieveld 2)
- Beleid voor kwetsbare groepen (prestatievelden 3 t/m 6)
- Maatschappelijke opvang en huiselijk geweld (prestatievelden 7 t/m 9)

De indeling in hoofdstukken en de naamgeving van paragrafen in dit Wmo-beleidsplan sluiten zoveel mogelijk aan bij de productenindeling van programma 7, Maatschappelijke Ondersteuning van de programmabegroting van de gemeente. Dat ligt voor de hand, aangezien dat begrotingsprogramma met ingang van 1 januari 2008 is geënt op bovengenoemde (geclusterde) indeling van de Wmo-prestatievelden. Het hanteren van een daarvan afwijkende indeling in deze beleidsnota zou de relatie met de programmabegroting nodeloos ingewikkeld maken. De zoveel mogelijk gelijke indeling en opbouw van programmabegroting en Wmo-beleidsplan vergroot de transparantie¹. Het maakt het Wmo-beleidsplan inpasbaar in de reguliere planning- en controlcyclus en inhoudelijke doelstellingen en activiteiten sluiten naadloos aan op de daarvoor beschikbare financiële middelen. Overigens is het (nog) niet mogelijk gebleken om beleidsplan en programmabegroting ook op het punt van de geformuleerde doelstellingen en activiteiten volledig 1-op-1 te laten lopen. Dit is een aandachtspunt voor de komende jaren.

2.2 Wat valt er onder het Wmo-plan ?

Heel veel onderwerpen vertonen onderling samenhang. De prestatievelden overlappen vrijwel alle gemeentelijke beleidsterreinen. De uitwerking van de Wmo vraagt om integraal beleid: overkoepelende hoofdlijnen die verschillende beleidsterreinen met elkaar verbinden. Het is echter onoverzichtelijk en onwerkbaar om alle gemeentelijke beleidsterreinen integraal op te nemen en uit te werken in dit beleidsplan. Daarom heeft het college met het vaststellen van Programma 7 van de programmabegroting en het opstellen van dit Wmo-plan tevens vastgesteld welke thema's en doelstellingen in directe zin onderdeel uitmaken van het Wmo-beleid (en daarmee van het Wmo-beleidsplan). Op grond van de wet heeft het Wmo-beraad een belangrijke adviserende stem bij het tot stand komen, uitvoeren en evalueren van het beleidsplan. Dit is mede bepalend geweest voor de vraag of een onderwerp wel of niet in het Wmo-beleidsplan thuishoort.

¹ De indeling van programmabegroting en beleidsplan is niet helemaal identiek. Dat komt omdat het beleidsplan zich m.n. richt op beleidsmatige prioriteiten, vernieuwingen en veranderingen. Om die reden worden in dit plan bijv. aparte paragrafen gewijd aan Wmo-loket, Wmo-beraad en subsidiebeleid.

Het beleidsplan volstaat met het noemen van beleidsterreinen en onderwerpen die niet geacht worden te vallen onder de directe werking van het Wmo-beleid en het adviesrecht van het Wmo-beraad. Het betreft onderwerpen waarvoor het beleidsprimaat niet bij de gemeente ligt (maar bijvoorbeeld bij de Regionale Sociale Dienst of een centrumgemeente). En die onderwerpen waarvoor geldt dat die reeds in de vorm van een groot project zijn gegoten (bijv. Breed Werkhoven en MFA Bunnik) of waarvoor een veelomvattende zelfstandige, beleids (voorbereidende) infrastructuur bestaat. Bij dit laatste valt bijvoorbeeld te denken aan lokaal educatief beleid, waarover periodiek bestuurlijke afstemming plaatsvindt met de schoolbesturen in het Op Overeenstemming Gericht Overleg of aan breedtesportsubsidies, waarbij een belangrijke rol is weggelegd voor het Sportplatform.

Door die onderwerpen die niet direct onder de Wmo-paraplu vallen wel expliciet in het beleidsplan te noemen wordt de samenhang met andere beleidsterreinen aangegeven. Het is belangrijk dat men zich vanuit de verschillende kaders bewust is van die samenhang, analyseert waar versterking en aanvulling plaats kan vinden en waar overlap, hiaten of tegengestelde belangen voorkomen.

2.3 Wie zijn de spelers op het lokale Wmo-veld ?

Op grond van de Wmo voert de gemeente lokaal de regie bij het opstellen en uitvoeren van het beleid. De gemeente kan dat natuurlijk niet alleen. Bunnik vindt het belangrijk om de inwoners zoveel mogelijk te betrekken bij de Wmo. Dat is geformaliseerd door het instellen van het Wmo-beraad (zie verderop in dit plan). Verder kent Bunnik o.m. het sociaal uur, periodieke bijeenkomsten met partners op maatschappelijk gebied.

Naast de gemeente en de inwoners van Bunnik zijn een aantal instellingen nauw betrokken bij de uitvoering van het beleid. Zonder uitputtend te willen zijn kunnen in ieder geval genoemd worden: Vitras, Thuiszorgservice Nederland, Nedzorg, ClZ, platform ouderen, platform gehandicapten, Bunninchem, Habion, GGD Midden Nederland en (vrijwilligers)organisaties rond terminale zorg en geestelijke gezondheidszorg.

3. Algemeen subsidiebeleid

3.1 Context

De gemeente subsidieert jaarlijks ruim 40 organisaties. Van jaar op jaar zijn dat voor een groot deel dezelfde organisaties en verenigingen. Welke instellingen wel en welke niet worden gesubsidieerd is historisch gegroeid. Een nieuwe algemene Subsidieverordening is in vergevorderd stadium van voorbereiding. Daarmee is de administratief-juridische basis voor het subsidiebeleid verbeterd en geactualiseerd. Het is de bedoeling dat de gemeente hiermee flexibeler kan opereren (o.a. via meer ruimte voor incidentele subsidies) en dat het subsidiebeleid beter wordt geïntegreerd in het algemene (Wmo-)beleid. Deze meer inhoudelijke kant van de subsidiëring zal de komende jaren veel aandacht vergen, waarbij er zeker ook oog zal zijn om het goede te behouden.

De subsidiëring van instellingen moet bijdragen aan het uitgangspunt van de Wmo, dat gemeenten diensten en activiteiten zo (laten) organiseren dat burgers zo lang mogelijk de regie op hun bestaan houden en zelfstandig kunnen blijven. Met een goed subsidiebeleid kan de gemeente aansluiten op initiatieven en ontwikkelingen van inwoners, verenigingen en vrijwilligersorganisaties. Het is daarom belangrijk dat de gemeente het (welzijns)subsidiebeleid herijkt door te onderzoeken welke functie het bestaande werk kan vervullen en welke vernieuwing noodzakelijk is. Op deze inhoudelijke herijking van het subsidiebeleid (= het opstellen van beleidsregels) wordt later in deze beleidsnota per onderwerp nader ingegaan.

3.2 Doelstellingen

Een doeltreffend, doelmatig en rechtmatig subsidiebeleid. Het subsidie-instrument draagt aantoonbaar bij aan het bereiken van de beleidsmatige doelstellingen van de gemeente zoals verwoord in het Wmo-beleidsplan.

3.3 Activiteiten en planning

- Concept-subsidieverordening formeel vaststellen (1e kwartaal 2008)
- Afspraken maken over de financiële kaderstelling/randvoorwaarden voor het Wmo-subsidiebeleid (bijv. in de vorm van 'oormerking' of het treffen van een 'lichte voorziening' binnen de gemeentebegroting).
- Het administratief-organisatorisch inrichten van het subsidieproces volgens de nieuwe subsidieverordening, incl. ambtelijke taakverdeling tussen afdeling beleid en afdeling uitvoering (2008-2009)
- Inhoudelijke herijking van het subsidiebeleid uitmondend in beleidsregels voor de te onderscheiden beleidsvelden, waaronder Wmo: analyseren van kadernota, programmabegroting, collegeprogram op relevantie en speerpunten; toetsing van de lopende subsidies daaraan en aan de doelstellingen van het beleidsplan; signaleren van hiaten in het bestaande aanbod van gesubsidieerde diensten. (2008)
- Bepalen van overgangsbeleid: afbouw subsidies/beperking duur. (2008)
- Gesprekken voeren met subsidieontvangers die geconfronteerd worden met (negatieve) rechtsgevolgen (2008)
- Het ontwikkelen en professionaliseren van de subsidiërelaties; concrete afspraken maken met subsidie-ontvangers over te verrichten activiteiten en te bereiken resultaten. (2008-2010)

4. Het Wmo-loket

4.1 Context

Het loket vormt voor cliënten en burgers het gezicht van de Wmo. Goede en snelle dienstverlening aan het loket is bepalend voor hun oordeel over het functioneren van de Wmo. Het Wmo-loket bestaat sinds januari 2007. Het is momenteel twee dagdelen fysiek geopend en verder telefonisch (en via email) bereikbaar. Het loket heeft de volgende functies:

- informatie, advies en cliëntondersteuning voor kwetsbare burgers die vallen onder de werking van de Wmo (senioren; mensen met een lichamelijke of geestelijke beperking; mantelzorgers; vrijwilligers; jeugd en jongeren;);
- het aannemen en afhandelen van eenvoudige aanvragen voor hulp bij het huishouden, voor Wmo-vervoer en voor Wmo-hulpmiddelen (rolstoelen, woningaanpassingen, e.d.);
- het aannemen, verwerken en bewaken van de afhandeling van meer complexe aanvragen voor hulp bij het huishouden, voor Wmo-vervoer en voor Wmo-hulpmiddelen

In 2007 is bij de indicatiestelling voor huishoudelijke hulp en hulpmiddelen en de uitvoering rond het Wmo-loket (bemensing loket; beschikkingen) om praktische redenen gebruik gemaakt van, in het loket gesituerde, medewerkers van het Centrum Indicatiestelling Zorg (CIZ).

De ervaringen met het loket in de eerste helft van 2007 zijn kort samengevat als volgt:

Gemiddeld bezoeken zo'n vier cliënten per ochtend het loket. Met elk van die cliënten wordt gemiddeld zo'n 20 minuten gesproken. Daarnaast wordt een veel groter aantal (meer praktische) vragen telefonisch of per email afgedaan. Een verdere indicatie van de aantallen cliënten die het loket heeft, kan misschien worden ontleend aan de volgende gegevens. In de periode jan-jun zijn door het Centrum Indicatiestelling Zorg voor Bunnik in totaal 109 indicaties gedaan (huishoudelijke hulp, woon- en vervoersvoorzieningen, sociaal-medische advisering). Bij al deze gevallen is in één of meerdere stadia het lokale loket betrokken geweest. Daarnaast handelt het loket veel zaken los van het CIZ af. Dat loopt uiteen van eenvoudige indicaties en het begeleiden van PGB-aanvragen tot het voor een cliënt navraag doen bij het CIZ of een zorgleverancier of het gericht verstrekken van informatie. Veel problemen, zoals rond de huishoudelijke hulp indicaties of de wisseling van regiotaxi, komen terecht bij het Wmo-loket, dikwijls in pieken.

4.2 Doelstellingen

- a) Het loket verzorgt actuele cliënten/burgerinformatie over maatschappelijke ondersteuning.
- b) Voor een aantal functies zorgt het loket als "regelaar" voor een oplossing van een probleem of de beantwoording van een vraag. Ten aanzien van enkele (meer specifieke kennis vereisende) functies treedt het loket op als doorverwijzer naar instanties of personen die de benodigde specifieke deskundigheid hebben. Dat laatste heeft met name betrekking op de levering van hulpmiddelen en hulp bij het huishouden. Het betreft ook een goede en snelle indicatiestelling (zo mogelijk door huisartsen).
- c) Het Wmo-loket is goed geïntegreerd in de gemeentelijke front office.
- d) Cliënten waarderen de kwaliteit van de dienstverlening met tenminste een 7.

4.3 Activiteiten en planning

- Het dienstverleningsconcept van het Wmo-loket wordt verder ontwikkeld tot een definitieve beheersvorm langs de volgende lijnen:
 - Met ingang van 2008 zal de indicatiestelling door de gemeente zoveel mogelijk zelf geregeld worden en ondergebracht worden in het WMO-loket. Het WMO-loket zal als onderdeel van het gemeentelijke "front-office" dagelijks 's ochtends geopend zijn voor aanvragen om huishoudelijke hulp of individuele voorzieningen en voor vragen om informatie, advies en ondersteuning. 's Middags zal vanuit het "back-office" de administratieve afhandeling van aanvragen geregeld worden.
 - In 2008 worden de functionaliteiten van het Wmo-loket uitgebreid met het aannemen en coördineren van de afhandeling van aanvragen voor een Gehandicapten Parkeer Kaart en met alle administratieve werkzaamheden die samenhangen met de hierboven genoemde punten.
 - Uitbreiding van het takenpakket van het loket wordt gebaseerd op vraagpatronen van cliënten en nieuwe taken worden gefaseerd toegevoegd.
 - Bezien of het discriminatiemeldpunt wordt aangehaakt bij het loket.
 - Bezien welke rol het loket kan spelen op het gebied van welzijnsvoorzieningen als maaltijdservice, alarmering en klussendienst.

- Verder vorm en inhoud geven aan de aspecten informatie, advies en cliëntbegeleiding (incl. het maken van afspraken met MEE; periodiek actualiseren van de 'sociale kaart', foldermateriaal en website, denk aan downloaden aanvraagformulieren, aandacht voor speciale doelgroepen als jongeren en geestelijk/verstandelijk gehandicapten).
- Intensivering van de samenwerkingsrelatie tussen de gemeente en de eerste lijn gezondheidszorg (huisartsen), die een belangrijke signalerings- en gidsfunctie kunnen vervullen waar het gaat om zorgcliënten.
- Het maken van afspraken met externe deskundigen om deze daar waar nodig in te kunnen schakelen. Daarbij valt vooral te denken aan deskundige en onafhankelijke medische indicatiestellingen voor complexere gevallen.
- Adequate afhandeling van de overdracht naar de gemeenten van een aantal lopende PGB's (2008).
- Beschrijving van de werkprocessen en bijbehorende werkinstructies met onderscheid tussen front- en backoffice activiteiten, incl. (indien nodig) deskundigheidsbevordering en scholing.
- Het aanbod van de producten en diensten van (of via) het Wmo-loket wordt transparant gemaakt in de vorm van een dienstencatalogus c.q. verstrekkingsboek. In 2008 wordt hiermee een begin gemaakt in de vorm van de meest voorkomende diensten/producten. In de jaren daarna wordt dit geleidelijk uitgebouwd (en waar nodig geactualiseerd) tot een volledig overzicht.
- Monitoring relevante kengetallen (aantal bezoekers; aantal/soort vragen en adviezen; aantal doorverwijzingen etc.)
- Eind 2008 en ook in 2010 zal het functioneren van het WMO-loket worden geëvalueerd waarna eventuele aanpassingen kunnen worden doorgevoerd. Daarbij zal speciale aandacht zijn voor de mogelijkheid van verlenging van de openingstijden.
- Regelen van wellicht financieel-technische benodigde verschuiving in de gemeentebegroting van voor inhuur externen/inkoop diensten gereserveerde gelden naar uren voor eigen medewerkers.

5. Het cluster dorp- en buurtbeleid

5.1 Context

Dorp- en buurtbeleid is een verzamelterm. Het bevorderen van de sociale samenhang en de maatschappelijke participatie zijn belangrijke uitgangspunten van het coalitieakkoord en van dit Wmo-plan. Ook het kabinetsbeleid zet hierop in. Een goed dorp- en buurtbeleid draagt bij aan die sociale cohesie en maatschappelijke participatie. Subsiëring van (vrijwilliger in) buurt- en wijkverenigingen (en sportverenigingen, hoewel die niet direct onder dit Wmo-plan vallen) is daarbij van belang. Belangrijk zijn de bibliotheek, culturele activiteiten en burgerparticipatie². Elk van die onderwerpen heeft een ontmoetingsfunctie en betreft inwoners meer bij gemeente of dorp. De bibliotheek is medio 2007 samengegaan met de bibliotheek in Zeist. Dit heeft als gevolg dat binnen de gemeente alleen nog een vaste bibliotheek in Bunnik is gevestigd en de inwoners van Werkhoven en Odiijk gebruik kunnen maken van een bibliobus. Op het punt van cultuurbeleid is medio 2007 een begin gemaakt met het opstellen van een nieuwe cultuurnota en het voorbereiden van een nieuw evenement c.q. culturele activiteit. Hiervoor krijgt de gemeente in 2008 nog subsidie van de provincie.

Hoewel dit niet onderdeel uitmaakt van dit Wmo-plan hebben ook de, deels nog in ontwikkeling zijnde, brede scholen (Palet, Breed Werkhoven, MFA Bunnik) een sociaal-bindende rol in de drie kernen. Hetzelfde geldt voor de sport (denk aan breedtesportsubsidies). Sport betekent per definitie meedoen. En in de sport wordt veel met vrijwilligers gewerkt. Kortom, hoewel niet direct onderdeel van dit plan, ook een goed sportbeleid draagt bij aan het behalen van de doelen van de Wmo.

5.2 Doelstelling

Inwoners kunnen zich ontwikkelen op sociaal cultureel gebied. Het daartoe in stand houden en, waar mogelijk met extra impulsen voor bestaande of nieuwe organisaties, versterken van een gevarieerd en evenwichtig aanbod van sociaal culturele voorzieningen.

5.3 Activiteiten en planning

- Opstellen van beleidsregels voor subsidiëring van verenigingen en activiteiten die bijdrage aan de sociale samenhang (2008)
- In beeld brengen van de wijze waarop (bijv. via het subsidiebeleid) vrijwilligers gefaciliteerd worden om bij te dragen aan de sociale samenhang (2008).
- Invulling geven aan de subsidierelatie met de bibliotheek in Zeist (2008)
- Organiseren van tenminste één nieuwe culturele activiteit (2008)
- In beeld brengen van aantallen leden en deelnemers aan culturele activiteiten/clubs (2008-2009)
- Vaststellen van de nieuwe cultuurnota (2008)
- Uitvoering geven aan de nieuwe cultuurnota (2008-2011)
- Voortzetting van betrokkenheid bij regionaal project 'Focus op de Kromme Rijn' (met deelproject 'leefbaarheid kleine kernen'.)
- Bezien hoe gebruik gemaakt kan worden van de kennis en expertise van het Rode Kruis bij het begeleiden/opleiden van vrijwilligers.

² Volgens de indeling van de programmabegroting hoort 'burgerparticipatie' in dit geclusterde prestatieveld thuis. Omdat de rol van het Wmo-beraad feitelijk het hele Wmo-beleidsplan betreft is ervoor gekozen dit onderwerp een aparte plek in het Wmo-beleidsplan te geven (zie par. 9)

6. Het cluster Jeugdbeleid

6.1 Context

In termen van kindvriendelijke woonomgeving scoort de gemeente in benchmarkonderzoek steeds hoog. Ook anderszins wijzen onderzoeken consequent uit dat, waar het gaat om jeugdproblematiek, Bunnik een relatief laag risicoprofiel heeft. Tegen deze achtergrond is een zware lokale infrastructuur voor jeugdzorg en opvoedondersteuning niet noodzakelijk. Belangrijk onderdeel van de bestaande lokale infrastructuur is het Steunpunt Jeugd en Ouders Centraal (JOC), dat is gebaseerd op een bestuurlijk akkoord met de provincie. Bij dit steunpunt kunnen jongeren, ouders en betrokken organisaties terecht voor vragen en ondersteuning.

De landelijke politiek zet de komende jaren extra in op het jeugdbeleid. Te denken valt aan bijvoorbeeld de ontwikkeling van een Landelijke verwijzindex, het opzetten van Centra voor Jeugd en Gezin (CJG), het belang van risicosignalering en het Elektronisch Kinddossier. Deze landelijke ontwikkelingen zullen ook doorwerken in het lokaal (preventief) jeugdbeleid en de voorzieningen op dat gebied. De gemeente dient het momentum om in dit cluster veranderingen door te voeren in de gaten te houden. Dit prestatieveld heeft samenhang met producten uit programma 5, Educatie van de gemeentebegroting (m.n. leerplicht/kwalificatieplicht, vroegtijdig schoolverlaten, onderwijsvoorzieningen, educatie).

6.2 Doelstelling

De lokale jeugd ervaart Bunnik als een aantrekkelijke gemeente om in te wonen, leren, werken en te ontspannen. Voor eventuele problemen is adequate hulp beschikbaar van ter zake deskundige instellingen.

6.3 Activiteiten en planning

- Het opstellen van een jeugdnota waarin het gemeentelijk jeugdbeleid voor de komende vier jaar staat verwoord (2008). In die nota zal in ieder geval worden ingegaan op:
 - leeftijdsgroepen 0-4 jaar, 5-11 jaar en 12-18 jaar (met uitloop tot 23 jaar)
 - wijze waarop subsidieverlening (aan m.n. St. Jeugdwerk Bunnik) een bijdrage kan leveren aan de te bereiken doelen (herijking)
 - werken aan een sluitende aanpak via samenwerking tussen betrokken instellingen (kinderopvang, peuterspeelzaalwerk, basisonderwijs, jeugdgezondheidszorg, maatschappelijk werk etc.)
 - verbetering van de aansluiting van het peuterspeelzaalwerk op de basisschool. Dit vanzelfsprekend in overleg met het peuterspeelzaalwerk en de basisscholen
 - realiseren van een regierol van het op te zetten CJG gericht op samenhang op het punt van continueren c.q. uitbreiden JOC en meldpunt schoolverlaters; informatieverstrekking aan en ondersteunen van ouders en jeugdigen over opvoeding en opgroeien; (vroeg)signalering van problemen; aansluiting van het Bureau Jeugdzorg met de lokale voorzieningen etc.
 - relatie met sport, cultuur, buiten spelen, Palet, Breed Werkhoven en MFA Bunnik
 - bezien of verhuizing OJC Schoudermantel naar nieuwbouw Dorpshuis aangewezen is
 - (Huisvesting jongeren, starterswoningen; verbinden met woonbeleid)
- Het uitvoering geven aan de Jeugdnota (2008-2011).
- Het ontwikkelen van manieren om jongeren/jeugd te betrekken bij beleidsvorming en – bijstelling.

7. Cluster: beleid voor kwetsbare burgers

7.0 Algemeen

Dit cluster bevat de harde kern van de Wmo. Belangrijk algemeen uitgangspunt van de Wmo is dat burgers (met name de doelgroepen: ouderen, gehandicapten en chronisch zieken) zo lang mogelijk zelfstandig thuis kunnen blijven wonen, in de eigen wijk, verbonden met het eigen sociaal netwerk. Kwetsbare burgers behoeven de speciale aandacht van de gemeente. Daarbij laten zich verschillende invalshoeken en doelgroepen onderscheiden. Het beleid moet zoveel mogelijk integraal zijn om verkokering en stigmatisering (van bijv. 'ouderen') tegen te gaan. Daarom wordt als beleidsmatig uitgangspunt zoveel mogelijk gewerkt met het begrip 'kwetsbare burgers' gekozen en niet steeds afzonderlijk over ouderen, lichamelijk gehandicapten, geestelijk gehandicapten, 'kleine doelgroepen' etc. Het moge duidelijk zijn dat m.n. dit cluster veel raakvlakken heeft met de elders in deze nota beschreven onderwerpen subsidiebeleid en Wmo-loket. Vanwege de veelomvattendheid van dit cluster van prestatievelden is dit hoofdstuk van het beleidsplan iets anders opgebouwd dan de andere hoofdstukken. Het hoofdstuk valt uiteen in vier onderdelen:

- ouderen- en gehandicaptenbeleid (par. 7.1)
- Individuele zorgvoorzieningen (par. 7.2)
- mantelzorg (par. 7.3)
- wonen en zorg (par. 7.4)

7.1 Ouderen- en gehandicaptenbeleid

7.1.1 Context

Ouderen met een zorgbehoefte en zelfstandig wonende gehandicapten zijn de kwetsbare groepen die feitelijk de belangrijkste doelgroep van de Wmo uitmaken. Dat maakt het ouderen- en gehandicaptenbeleid tot belangrijke onderwerpen. De bevolking van Bunnik verouderd; de gemiddelde leeftijd neemt toe en het aantal 65-plussers stijgt. Uit lokaal onderzoek van Companen blijkt dat het aandeel 55-plussers, dat in 2004 op 29% lag, in 2010, 2015 en 2020 naar verwachting respectievelijk 31%, 34% en 36% zal bedragen. Het aandeel 75+ neemt het sterkst toe: tussen 2004 en 2020 verdubbelt hun aandeel bijna op de totale bevolking. Dat leidt tot een toenemend beroep op de voorzieningen en een toenemende vraag op het gebied van welzijn en wonen. De bestaande nota Ouderenbeleid van de gemeente Bunnik dateert uit 2003. Belangrijk onderdeel van het ouderen- en gehandicaptenbeleid vormt de verstrekking van individuele zorgvoorzieningen (zie par. 7.2).

7.1.2 Doelstelling

Ouderen en gehandicapten kunnen volwaardig maatschappelijk participeren.

7.1.3 Activiteiten en planning

- opstellen van beleidsregels; inhoudelijke herijking van de subsidies o.m. door toetsing huidige subsidieontvangers aan uitkomsten van GGD-onderzoek 2007 'Senioren in Beeld'
- Actualisering van de ouderennota en ombouw tot nota 'kwetsbare burgers' (2008) met daarbij in ieder geval aandacht voor:
 - subsidies (ouderadviseurs; hulpdiensten; bestrijden eenzaamheid)
 - speciale aandacht voor kwetsbare ouderen (zelfzorgproblemen; geen partner; laag inkomen)
 - verbetering vroegherkenning en signalering problematiek
 - dementerende ouderen
 - preventie

7.2 Individuele zorgvoorzieningen (in natura en PGB's)

7.2.1 Context

De Wmo noemt vier leefgebieden waarop de gemeente mensen met beperkingen moet compenseren: huishouding, woning, vervoer en sociaal contact. Eind 2006 is de Verordening voorzieningen maatschappelijke ondersteuning 2007 vastgesteld alsmede het Besluit maatschappelijke ondersteuning 2007 en de bijhorende Beleidsregels maatschappelijke ondersteuning. Deze stukken bevatten de regels die gelden bij het verstrekken van individuele voorzieningen en de hulp bij het huishouden. Deze voorzieningen kunnen geleverd worden in natura of in de vorm van een persoonsgebonden budget.

Bij een levering in natura zorgt de gemeente er voor dat de hulp bij het huishouden bij de cliënt uitgevoerd wordt, dat het vervoer geregeld wordt, dat de woningaanpassing uitgevoerd wordt, of dat het hulpmiddel geleverd wordt. Daartoe heeft de gemeente met verschillende zorgleveranciers contracten gesloten. De aanbesteding hiervan is voorbereid met buurgemeenten. Voor de hulpmiddelen lopen de afgesloten contracten tot 1-8-2010 (met mogelijkheid van verlenging met een jaar). De contracten huishoudelijke hulp lopen af op uiterlijk 1-1-2011. In de contracten zijn afspraken opgenomen over jaarlijkse evaluatie.

7.2.2 Doelstelling

Het er aan bijdragen dat mensen met een beperking in verband met leeftijd of gezondheid zolang mogelijk zelfstandig kunnen blijven wonen en volwaardig maatschappelijk deelnemen. Compensatie van de beperkingen die mensen daarbij ervaren.

7.2.3 Activiteiten en planning

- het onderhouden van de afspraken met de leveranciers van voorzieningen over de levering van periodieke managementinformatie (aantallen/aard van de verstrekte voorzieningen, doorlooptijden, bezwaarschriften etc.).
- monitoring van verloop van vraag en verstrekte voorzieningen
- contractbeheer met de gecontracteerde zorgaanbieders
- onderzoeken hoe de regels uit de verordening, het besluit en de beleidsregels in de praktijk uitwerken met daarbij speciale aandacht voor:
 - de hoogte van het persoonsgebonden budget
 - de inkomensgrens vervoersvoorziening
 - de hoogte en de inning van de eigen bijdrage en de verschuiving van duurdere vormen van thuiszorg naar de goedkopere alpha-hulpen
- Bijstelling verordening en besluit op basis van opgedane ervaringen (2008)
- Activiteiten rond zorgvoorzieningen en loket in samenhang regelen en aansturen.
- Jaarlijkse vernieuwing van de aansluitovereenkomst met de Sociale Verzekeringsbank (pgb's)
- Het voorbereiden van een nieuwe aanbestedingsronde, met daarbij oog voor mogelijke alternatieven zoals het zogen 'Zeeuwse model' (concurreren op kwaliteit), contracten afsluiten met een groot aantal aanbieders.

7.3 Mantelzorg

7.3.1 Context

Mantelzorg is de term voor mensen die onbetaald zorgen voor een oudere, zieke of gehandicapte met wie zij een persoonlijke relatie hebben. Daarnaast is ook sprake van zorggerelateerde vrijwilligerswerk (hierna: vrijwilligerszorg) dat niet primair plaats vindt op basis van persoonlijke relaties. De mantelzorger en zorgvrijwilliger vormen een onmisbare schakel in het lokale Wmo-beleid. Het Persoons Gebonden Budget (PGB) biedt de zorgvrager de mogelijkheid geïndiceerde zorg in te kopen, ook bij een mantelzorger. Op grond van een landelijke regeling kregen mantelzorgers in 2007 in beginsel een uitkering van maximaal € 250,- als blijk van waardering voor hun inzet (maar onbekend is hoelang die regeling blijft bestaan)

Het seniorenonderzoek (2006-2007) van de GGD biedt enig inzicht in vraag en aanbod binnen de gemeente Bunnik. Door 15% van de 65 jarigen en ouder wordt mantelzorg verleend; 8 % van die groep ontvangt mantelzorg. Het aantal mantelzorgers en de intensiteit van de geboden hulp is in de afgelopen jaren toegenomen. In de gemeente Bunnik geeft één op de vijf mantelzorgers in de groep 65- plus aan de belasting zeer zwaar te vinden. Bunnik kent een steunpunt mantelzorg (telefonisch bereikbaar via Bunninchem). De lokale mantelzorgondersteuning is aangehaakt bij het Platform Ouderen Bunnik. Daarnaast is er ook een regiosteunpunt Mantelzorg in Zeist. In verband met verlegging van de zogen. CVTM-gelden stopt deze vorm van regionale samenwerking per 1 januari 2008

Voor een meer gedetailleerde beschrijving van het mantelzorgbeleid wordt verwezen naar de in het najaar 2007 vastgestelde nota 'Mantelzorg onze zorg'. Op deze plek wordt volstaan met een gecomprimeerde weergave van de hoofdlijnen daarvan.

7.3.2 Doelstellingen (volledig ontleend aan bovengenoemde nota mantelzorg).

- Een goed beeld krijgen en houden van de omvang en de wensen en behoeften van mantelzorgers en zorgvrijwilligers (vinger aan de pols).
- Voorkomen dat mantelzorgers overbelast raken en vergroten van de toegang tot de respijtzorg.
- Versterken van de advies- en informatiefunctie. Mantelzorgers zijn bekend met de ondersteuningsmogelijkheden en hoe deze aan te vragen.
- Versterken van de functie van het Wmo-loket als hét aanspreekpunt voor vragen op het terrein van mantelzorg en overige informele zorg.
- Stimuleren en versterken van de netwerkbenadering gericht op signalering, advisering en bieden van concrete dienstverlening aan mantelzorgers.

7.3.3 Activiteiten en planning (samenvatting van hst. 8 Nota Mantelzorg)

- Het vergroten van het zicht op mantelzorgers en bekendheid m.b.t. mantelzorgfuncties.
- Extra investering in voorlichting(smateriaal), PR en deskundigheidsbevordering.
- Versterken van de advies- en informatiefunctie van het Wmo-loket en verknoping met de 'back office' op dit punt. Het betrekken van (dreigende overbelasting van) mantelzorgers bij de indicatiestelling van huishoudelijke hulp; het samenvoegen van de professionele ondersteuningsuren voor het Platform Ouderen Bunnik en het steunpunt mantelzorg
- Netwerkontwikkeling en bevordering van de vrijwilligers- en respijtzorg met o.m. Stichting Handje Helpen en Bunninchem. Het gaat dan om vormen van zorg die zowel buitenshuis (dagopvang, logeershuis) als thuis (oppas, toezicht) worden geboden.
- Faciliteren combinatie zorg/arbeid door (tijdelijke en/of gedeeltelijke) vrijstelling van de arbeidsplicht van de bijstandsgerechtigde mantelzorger bij Regionale Sociale Dienst.
- Interactieve beleidsvorming in de vorm van minimaal één keer per jaar een bijeenkomst met mantelzorgers zelf, relevante vrijwilligersorganisaties en professionals. Het Wmo-beraad wordt betrokken bij de opzet en uitvoering van de bijeenkomsten. Daarnaast signaleert en adviseert het Wmo-beraad ongevraagd en gevraagd het college over mantelzorgzaken.
- In overleg treden met omliggende gemeenten voor een regionaal overleg mantelzorgbeleid met o.m. als besprekpunten: versterking van het Wmo-loket met mantelzorgtaken, respijtzorg, ervaringen uitwisselen en goede voorbeelden delen, mogelijkheden bezien voor vormen van gezamenlijke regionale aanpak (vlmateriaal, deskundigheidsbevordering e.d.)
- Monitoring van relevante kengetallen (aantal mantelzorgers, soort ondersteunende activiteiten, klanttevredenheid).

7.4 Wonen en zorg

7.4.1 Context

In verband met andere prioriteiten is het aanbrenge van een structurele, beleidsmatige samenhang tussen wonen, zorg en welzijn tot dusver in Bunnik nog onvoldoende van de grond gekomen. Dat neemt niet weg dat de afgelopen jaren sprake is geweest van nuttige initiatieven, bijv. op het gebied van woonzorgcomplex op Rijneland of m.b.t. ruimte voor seniorenwoningen in het project Dorpshart Bunnik. We spreken echter over een zeer gedifferentieerde doelgroep (qua leeftijd; beperkingen; woonsituatie; financiële middelen; persoonlijke voorkeuren). Het is belangrijk dat de lokale vraag naar senioren- of aangepaste woningen optimaal aansluit op het lokale aanbod. Daarbij gaat het ook om voorzieningen aan, of dichtbij, huis.

Mede met het oog op de geplande nieuwbouw zal dit de komende jaren meer aandacht krijgen. Het onderwerp zal een plek krijgen in de in 2008 op te stellen woonvisie en kan uiteenlopen van wijkgerichte zorgvormen tot levensloopbestendige woningen en van kleinschalig wonen tot zorgdiensten aan huis. Om meer zicht te krijgen op de regionale markt is het Bestuur Regio Utrecht begonnen met een inventarisatie op het gebied van wonen en zorg. Uit een medio 2007 uitgebracht landelijk onderzoek (van Anbo, PCOB, Unie KBO), vooral gericht op seniorenwoningen, komt Bunnik niet goed naar voren. Zeker zo belangrijk is echter de wetenschap dat mensen gemiddeld tot hun 75ste jaar geen enkele beperking kennen bij het wonen en dan dus ook geen behoefte hebben aan een seniorenwoning. Goede voorzieningen, parkeergelegenheid, openbaar vervoer dichtbij zijn dan vaak belangrijker.

7.4.2 Doelstellingen

Het inzichtelijk maken van de lokale woningaanbod op het aspect van levensloopbestendigheid. Het leggen van beleidsmatige dwarsverbanden met het beleidsveld 'wonen' gericht op de ontwikkeling van een zodanig voorwaardenscheppend beleid dat mensen langer zelfstandig kunnen wonen.

7.4.3 Activiteiten en planning

- Bij de in 2008-2009 op te stellen woonvisie van de gemeente zal ook het aanbod en de vraag op het gebied van wonen-zorg systematisch in kaart worden gebracht (inventariseren lokale stand van zaken en verwerven van inzicht in de woningvoorraad die geschikt is als seniorwoning c.q. voor bewoning door mensen met beperkingen (gelijkvloers, trapliften, drempelloos). Dit gebeurt mede in aansluiting op een inventariserend regionaal onderzoek van Het Bestuur Regio Utrecht.
- Ideeën ontwikkelen voor integratie zorg met wonen en woon- leefomgeving
- In contact treden met woningcorporatie(s) om te bezien welke dwarsverbanden getrokken kunnen worden tussen enerzijds wonen en anderzijds zorg en welzijn. Hierover (prestatie)afspraken maken.
- Bewerkstelligen dat in de tot stand te brengen gemeentelijke woonvisie aandacht en ruimte is voor de relatie wonen-zorg
- Ruimte bieden voor particulier initiatief van ouderen zelf voor alternatieve woonvormen
- Integreren van dit beleidsveld in de loketfunctie; afstemmen met de backoffice functie van aanbieders.
- Bezien van de mogelijkheid om voor de nieuwbouw in Bunnik het woonkeur-certificaat te introduceren en ervoor te zorgen dat zoveel mogelijk woningen dat krijgen.

8. Cluster maatschappelijke opvang, huiselijk geweld en verslavingszorg

8.1 Context en beginsituatie

Waar het gaat om algemene maatschappelijke opvang heeft de gemeente een (subsidie)overeenkomst met het Algemeen Maatschappelijk Werk (AMW) op grond waarvan hulpverleningstrajecten kunnen worden ingezet.

Voor het lokaal preventief gezondheidsbeleid dient de gemeente te beschikken over kwantitatieve en kwalitatieve onderzoeksgegevens. Een belangrijke speler hierbij is het verlengd lokaal bestuur van de GGD Midden Nederland, waarbij de gemeente is aangesloten. De GGD treedt ook op als adviseur van de gemeente.

Binnen dit cluster gaat het verder om slachtoffers en daders van huiselijk geweld, verslaafden, dak- en thuislozen. Op grond van de Wet Collectieve Preventie Volksgezondheidszorg zijn gemeenten verplicht op genoemde terreinen maatschappelijk opvang te bieden. Beleid- en uitvoering binnen dit cluster ligt grotendeels bij de centrumgemeente Utrecht. Overigens doet die gemeente dat in nauwe samenspraak met de betrokken buurgemeenten, waaronder Bunnik. Afhankelijk van de toekomstige beleidsintensiteit binnen dit cluster op lokaal niveau, zal op termijn mogelijk een vertegenwoordiging in het Wmo-beraad of anderszins vorm kunnen krijgen.

8.2 Doelstellingen

Het voorkomen en tijdig signaleren van problemen en het zo goed mogelijk bieden van hulp op maat aan diegenen met een hulpvraag op het gebied van dit prestatieveld.

8.3 Activiteiten en planning

- Informatieverstrekking en voorlichtingsmateriaal via het loket.
- Continuering van de samenwerking met de centrumgemeente (Utrecht) in het kader van de regionale aanpak, bijv. convenant huiselijk geweld (looptijd: 1 juli 2006 tot en met 31 december 2009).
- Continuering en actualisering van de subsidierelatie met het AMW
- Herziening Nota lokaal gezondheidsbeleid (collectieve preventie en volksgezondheid) (2008)
- Het meer beleidsmatig benutten van de onderzoeksbevindingen uit GGD-rapporten bij totstandkoming en monitoring van het lokale Wmo-beleid in brede zin (2008-2012)
- Lokale invulling geven aan nieuwe wetgeving 'preventief huisverbod' (2008-2009)

9. Burgerparticipatie

9.1 Context

De Wmo gaat niet alleen óver mensen. Het is een participatiewet, die zich richt op het meedoen van alle inwoners in de lokale samenleving en een wet die uitgaat van de zelfredzaamheid van mensen. Dat meedoen betekent ook invloed uit kunnen oefenen op de beleidsvoorbereiding,- uitvoering en –evaluatie. Daarbij gaat het om raadpleging van alle inwoners, zowel inwoners zonder beperkingen als burgers met een beperking (cliënten). Participatie en betrokkenheid zorgen er voor dat de gemeente de vraag van bewoners naar zorg en dienstverlening in beeld blijft houden en haar beleid daar op af kan stemmen. Dit sluit goed aan op de organisatie-aanpassing die najaar 2007 z'n beslag heeft gekregen en die mede is ingegeven door de wens meer klantgericht en vraaggestuurd te gaan werken.

In 2007 is het Beleidsplan burgerparticipatie Wmo-beraad Bunnik alsmede de Verordening Wmo-beraad Gemeente Bunnik vastgesteld. Op grond daarvan is inmiddels een Wmo-beraad in het leven geroepen. Om de taak goed uit te kunnen voeren wordt het beraad bijgestaan door een ambtelijk secretaris. Voor een uitgebreider beschrijving van en toelichting op het Wmo-beraad en de burgerparticipatie wordt verwezen naar het beleidsplan en de verordening. Naast het Wmo-beraad kent Bunnik ook het Sociaal Uur; periodieke bijeenkomsten met lokale, eerste lijnsbetrokkenen bij de maatschappelijke ondersteuning.

9.2 Doelstellingen

- Het betrekken van bewoners bij het invullen, uitvoeren en evalueren van het beleid.
- Via participatie en betrokkenheid ervoor zorgen dat de gemeente de vraag van bewoners naar zorg en dienstverlening in beeld blijft houden en haar beleid, en daar waar nodig maatwerk, op af kan stemmen.
- Vroegtijdig behoeften onderkennen en de aanwezige lokale kennis en betrokkenheid inzetten voor beleid en ondersteuning.
- Voldoende draagvlak en tevredenheid bij burgers en individuele cliënten.

9.3 Activiteiten en planning

- Het Wmo-beraad adviseert het college van burgemeester en wethouders gevraagd en onge-
vraagd over onderwerpen die de vorming, controle en evaluatie van het gemeentelijk beleid ten
aanzien van de Wmo betreffen.
- Het Wmo-beraad is alert en signaleert ontwikkelingen en knelpunten die vallen binnen de presta-
tievelden van de Wmo.
- Het periodiek bij elkaar roepen en ambtelijk faciliteren van het Wmo-beraad.
- In nauwe samenspraak met het Wmo-beraad experimenteren met creatieve methodes van partici-
patie, zoals buurtbijeenkomsten, interviews en enquêtes (speciaal aandachtspunt: bereiken jonge-
ren).
- Evaluatie (en waarnodig bijstelling) van het sociaal uur (2008-2009). Aandachtspunt daarbij: rela-
tie met Wmo-beraad.
- Het college legt de daarvoor op grond van de Verordening Wmo-beraad gemeente Bunnik in aan-
merking komende onderwerpen voor advies voor aan het beraad.

10. Evaluatie, monitoring en voorbereiding nieuwe planperiode

10.1 Inleiding

Beleidsdoelen opstellen is één. Nagaan of ze ook gerealiseerd worden vraagt om onderzoek en monitoring. Bij de Wmo is de verantwoording over het gevoerde beleid niet verticaal geregeld, richting het Rijk, maar horizontaal richting de burger (zie paragraaf 9). Idealiter wordt al bij de formulering van het beleid en de doelstellingen bepaald op basis van welke gegevens de voortgang en resultaten zullen worden beoordeeld. De monitoring- en evaluatiegegevens leiden dan tot wat genoemd zou kunnen worden een 'maatschappelijke effectrapportage'.

Eerder in dit plan is al ingegaan op de intrinsieke problematiek van het stellen van doelen met eenduidige prestatie-indicatoren op het gebied van maatschappelijke ondersteuning (zie par. 1.3). Het meetbaar maken van prestaties, resultaten en effecten is moeilijk. Dat stelt beperkingen aan het ambitieniveau en de opzet van de monitoring en evaluatie. Dat neemt niet weg dat tussentijds en na afloop van de planperiode antwoord moet worden gegeven op de vraag: "doen we de goede dingen en doen we die dingen goed?"

Bij de beantwoording van die vraag is de inbreng en mening van burgers en vertegenwoordigende organisaties belangrijk. Bij de vaststelling van de kadernota in de gemeenteraad van Bunnik is om dit te waarborgen een amendement ingediend. Burgers moeten periodiek hun tevredenheid, knelpunten of wensen over wonen, welzijn en zorgvoorzieningen thuis, in hun wijk of buurt kunnen uiten. Beleidsmakers bij gemeenten, bij uitvoeringsorganisaties en politici kunnen dan bepalen waar het aanbod bijgestuurd moet worden.

10.2 Verantwoording via Wmo-jaarsverslag

Op grond van artikel 9 van de Wmo publiceren Burgemeester en wethouder jaarlijks voor 1 juli een verslag over de prestaties op het gebied van maatschappelijke ondersteuning over het voorgaande kalenderjaar. Daarmee legt het college verantwoording af over de resultaten van het beleid en de uitvoering aan de gemeenteraad, de inwoners en de Minister. Inwoners en belanghebbenden kunnen op die verantwoording reageren. En de gemeenteraad kan op basis van dat jaarsverslag en de reacties daarop vanuit de samenleving het beleid eventueel aanpassen. Onderbouwing van het jaarsverslag en tevens verantwoording aan het ministerie gebeurt via de Wmo-monitor (zie 10.3) inclusief een vergelijkingskaart. Deze vergelijkingskaart is landelijk verplicht.

Over de invulling van het tevredenheidsonderzoek zal worden overlegd met het Wmo-beraad. Het eerste jaarsverslag (over 2007) verschijnt op 1 juli 2008.

10.3 Wmo-monitor

De Wmo-monitor moet een samenhangend beeld geven van de ontwikkelingen op het gebied van maatschappelijke ondersteuning. De monitor wordt uitgevoerd door en in samenwerking met het landelijke SGBBO. Dit maakt vergelijking met andere gemeenten mogelijk. De monitor is op initiatief van de VSO (de vereniging van gemeentelijke en regionale onderzoek- en statistiekbureaus) ontwikkeld.

De monitor geeft een algemeen beeld van de bunnikse samenleving, de vraag naar ondersteuning, de prestaties van de uitvoerende organisaties en de tevredenheid over de geboden ondersteuning. De Wmo-monitor zal tijdens de looptijd van dit Wmo-beleidsplan drie keer opgesteld worden.

De Wmo-monitor wordt zo veel mogelijk gevuld met beschikbare gegevens. Dat betreft gegevens en kentallen over verschillende onderwerpen en uit verschillende jaarsverslagen (zoals het aantal schoolverlaters zonder startkwalificatie, het aantal plaatsen in de nachtopvang, etcetera) en uit diverse onderzoeken: GGD gezondheidsonderzoeken, huisvestingsonderzoek, onderzoek naar jeugdzorg (Verweij Jonker) etc. Ook de uitkomsten van de jaarlijks afgesproken evaluaties met de zorgaanbieders en de gegevens uit klachtenregelingen (bijv. uit rapportages van zorgaanbieders) kunnen daarin worden verwerkt. Waar nodig zullen gegevens additioneel worden gegenereerd. Voor de onderwerpen waar nog geen gegevens over beschikbaar zijn, doen we aanvullend onderzoek.

10.4 Klanttevredenheidsonderzoek

In aansluiting op de algemene benchmark voert Bunnik, daarbij ondersteund door de SGBO, ook een klanttevredenheidsonderzoek Wmo uit. Op die wijze kan inzicht worden verkregen op een belangrijk effect van het beleid, namelijk de tevredenheid van de doelgroep.

10.4 Planning en kosten

- ontwikkelen en genereren van relevante kengetallen met oog op bruikbare management- en bestuursinformatie
- De eerste monitorrapportage (over 2007) zal bestaan uit een 'nulmeting', een beschrijving van de situatie aan het begin van de planperiode. tweede monitor verschijnt halverwege de planperiode; de derde aan het eind.
- Het eerste klanttevredenheidsonderzoek wordt gedaan in de eerste helft van 2008. Het rapport komt eind mei beschikbaar.

11. Financiën

11.1 Programmabegroting

Bij de invoering van de Wmo in 2007 heeft de gemeente voor wat betreft de financiën gekozen voor een budgettair neutrale invoering. Dit is ook voor de daarop volgende jaren uitgangspunt.

Met ingang van 2008 is de indeling van de gemeentebegroting aangepast op de Wmo. In Programma 7 Maatschappelijke Ondersteuning zijn de kosten en baten opgenomen. Daarbij is tevens rekening gehouden met de indeling in de (geclusterde) prestatievelden. Door dit alles sluit het beleidsplan Wmo vrijwel naadloos aan op de programmabegroting. De gemeentebegroting biedt een gedetailleerd (en jaarlijks geactualiseerd) overzicht van de van toepassing zijnde financiële kaders, ook op het terrein van Maatschappelijke Ondersteuning. De gemeentebegroting wordt jaarlijks door de gemeenteraad vastgesteld en waar nodig aangepast.

Onder verwijzing naar programma 7 in de gemeentebegroting voor een gedetailleerd financieel overzicht, wordt hieronder volstaan met het schetsen van een algemeen beeld van de financiële kaders, de ontwikkelingen en de risico's.

11.2 Ontwikkelingen rond de uitkering Wmo 2008 en volgende jaren

In 2007 waren de middelen die de gemeente van het rijk kreeg in verband met de Wmo gebaseerd op lokale historische gegevens 2005. In 2008 worden de Wmo-middelen door het rijk over de gemeenten verdeeld via het objectief verdeelmodel, via de algemene uitkering uit het Gemeentefonds. De overgang van historisch naar objectieve verdeling veroorzaakt herverdeeleffecten per gemeente. Voor Bunnik pakt de overgang van historisch naar objectief verdeelmodel relatief gunstig uit, zij het dat dit effect in 2008 en 2009 wordt gedempt door een overgangssystematiek (de zogen. 'negatieve suppletie-uitkering').

Overigens moet steeds worden bedacht dat een zeer aanzienlijk deel van de financiële middelen in het kader van de Wmo opgaan aan wettelijk verplichte uitgaven voor individuele voorzieningen en hulpmiddelen (in 2008 naar verwachting ruim € 700.000,-). Dit stelt beperkingen aan de financiële ruimte die er is voor nieuw beleid.

De volgende ontwikkelingen zijn van belang:

- Met ingang van 2008 zijn gemeenten niet meer verantwoordelijk voor de huishoudelijke hulp voor thuiswonende mensen met een verblijfsindicatie. De huishoudelijke hulp wordt na invoering van Volledig Pakket Thuis (VPT) voor thuiswonende verblijfsgeïndiceerden namelijk betaald uit de AWBZ. Daarom wordt het landelijke Wmo-budget voor 2008 gekort met € 22,3 miljoen.
- De middelen van de voormalige subsidieregelingen diensten bij wonen met zorg (DBWMZ), zorgvernieuwingsprojecten GGZ (ZVP GG) en coördinatie vrijwillige thuiszorg en mantelzorg (CVTM) volgen vanaf 2008 de objectieve verdeling. Dit betekent dat vanaf 2008 alle gemeenten middelen ontvangen in hun budget voor deze zaken.
- Met ingang van 2008 zal daarmee ook nog duidelijker worden benadrukt dat de WMO-middelen één budget vormen. Bijvoorbeeld: geen apart budget voor uitvoeringskosten en voor de zorg in natura. Dat was in 2007 ook al zo, maar voor dat jaar kenden de verschillende geldstromen nog een aparte verdeling en werden deze ook apart gepresenteerd. Dit alles onderstreept het belang dat de gemeente (o.a. via dit beleidsplan) eigen beleid maakt.

11.3 Financiële risico's

- a) De toenemende vergrijzing zal een sterke druk uitoefenen op het beschikbare budget.
- b) Uitvoeringskosten WMO. Het laat zich aanzien dat de van het rijk ontvangen uitvoeringskosten 2007 niet voldoende zijn om de totale lasten te kunnen dekken. Dit is een algemeen verschijnsel dat ook geldt voor veel andere gemeenten en zich niet zal beperken tot 2007. De Vereniging Nederlandse Gemeenten heeft dit als knelpunt gesignaleerd en in Den Haag aanhangig gemaakt. Het feit dat de uitvoeringskosten voor het jaar 2008 en volgende jaren niet meer als apart budget zichtbaar zijn, laat onverlet dat hier wel sprake blijft van een risico voor de gemeentebegroting
- c) Met het oog op het opstellen van toekomstige begrotingen en budgetten is het van belang dat de komende jaren nader zicht ontstaat op relevante kengetallen en kostendragers binnen de Wmo.

Samenvattend schema van belangrijkste ambities van het beleidsplan 2008-2011

Hieronder treft u in ingedikte vorm een opsomming van de belangrijkste ambities van het beleidsplan aan met daarbij tevens aangegeven de periode waarin c.q. het moment waarop deze ambities hun beslag moeten krijgen.

Uit te werken randvoorwaarden/instrumenten	Periode
afspraken financiële kaderstelling/randvoorwaarden Wmo-subsidies	1 ^e kw. 2008
formuleren overgangsregime (afbouw)subsidie	3 ^e kw. 2008
nieuwe administratieve inrichting subsidie-uitvoering	4 ^e kw. 2008
Afsluiten nieuwe subsidierelaties en maken subsidieafspraken	2008-2010
Administratieve inrichting registratie, facturering contracten met zorgleveranciers	2008
doorontwikkeling werkprocessen in en rond Wmo-loket	2008-2011
opstellen dienstverleningscatalogus/verstrekkingenboek Wmo-loket	2008-2011
continuering samenwerking met buurgemeenten	2008-2011
uitwerken evaluatie-instrumentarium	2008
Actualisatie en uitwerking Wmo-beleidsplan 2010-2011	4 ^e kw. 2009

Uit te voeren beleidsstukken en contracten	Periode
nieuwe subsidieverordening	2009-2011
verordening Wmo-beraad	2008-2011
Beleidsplan Burgerparticipatie Wmo	2008-2011
contracten met zorgaanbieders	2008-2011
contracten met welzijnsaanbieders	2008-2011
verordeningvoorzieningen MO met bijbehorend besluit en beleidsregels	2008-2011
dienstverlening via het Wmo-loket	2008-2011

Op te stellen inhoudelijke beleidsstukken ³	Periode
nieuwe cultuurnota	1 ^e kw. 2008
Subsidiebeleidsregels cluster dorp- en buurtbeleid	3 ^e kw. 2008
nieuwe jeugdnota	2 ^e kw. 2008
Subsidiebeleidsregels cluster jeugdbeleid	3 ^e kw. 2008
Nota kwetsbare groepen	3 ^e kw. 2008
Subsidiebeleidsregels cluster beleid kwetsbare groepen	4 ^e kw. 2008
(periodieke) evaluatie van Wmo-plan	2008-2011

³ De hier genoemde stukken dienen nadat ze zijn opgesteld vervolgens natuurlijk ook uitgevoerd te worden.